

IPA-ACON ASSURANCE B.V.

Wilhelminapark 29
Postbus 6222
2001 HE HAARLEM
Telefoon 023 – 531 95 39
Fax 023 – 531 1700
info@ipa-acon.nl
www.ipa-acon.nl

Aan de raad van de gemeente Schiermonnikoog
T.a.v. de heer W. Visser
Nieuwestreek 5
9166 LX SCHIERMONNIKOOG

Haarlem, 19 mei 2020

Reg.nr. : 1006799/215/421/1773
Betreft : Accountantsrapport 2019 gemeente Schiermonnikoog

Geachte leden van de Raad,

In aansluiting op onze werkzaamheden in het kader van de controle van de jaarrekening 2019 van uw gemeente, presenteren wij u hierbij de resultaten van onze controle. Onze bevindingen en aanbevelingen hebben wij reeds in concept besproken met de heer W. Visser, coördinator Financiën van de gemeente Schiermonnikoog.

De onderwerpen die in dit verslag aan de orde komen hebben onderdeel uitgemaakt van onze overwegingen bij de bepaling van de aard, het tijdstip van uitvoering en de diepgang van de controlemaatregelen die zijn toegepast bij de uitvoering van de controle van de jaarrekening. De in dit verslag opgenomen bevindingen doen geen afbreuk aan ons algemeen oordeel over de getrouwheid en rechtmatigheid van de jaarrekening 2019.

Vanzelfsprekend zijn wij gaarne bereid tot het verstrekken van nadere toelichtingen.

Hoogachtend,
Ipa-Acon Assurance B.V.

w.g. mr. drs. J.C. Olij RA

Bijlage: Accountantsrapport 2019 gemeente Schiermonnikoog

IPA-ACON ASSURANCE B.V.

Wilhelminapark 29
Postbus 6222
2001 HE HAARLEM
Telefoon 023 – 531 95 39
Fax 023 – 531 1700
info@ipa-acon.nl
www.ipa-acon.nl

ACCOUNTANTSRAPPORT 2019

GEMEENTE SCHIERMONNIKOOG

INHOUDSOPGAVE

PAGINA

1	INLEIDING.....	1
2	CONTROLEPLAN, RISICOANALYSE, NORMEN EN TOLERANTIES.....	2
2.1	Controleplan en -protocol	2
2.2	Risicoanalyse	2
2.3	Controletoleranties	3
3	UITVOERING VERBIJZONDERDE INTERNE CONTROLES EN INTERIMCONTROLE	3
3.1	Interne beheersing van voldoende niveau	3
3.2	Intern controleplan rechtmatigheid 2019.....	3
3.3	Samenvatting bevindingen managementletter 2019.....	4
3.4	Bevindingen interne controles.....	4
4	SOCIAAL DOMEIN	4
4.1	Uitbesteding taken en risico's.....	4
4.2	Resterende fouten en onzekerheden.....	5
4.3	Persoonsgebonden budgetten	5
5.	UITVOERING EINDEJAARSCONTROLE	7
5.1	Algemeen	7
5.2	Begrotingsrechtmatigheid.....	7
5.3	Financiële administratie.....	7
5.4	Stand van zaken overige administratieve aangelegenheden	7
5.5	Jaarverslag en jaarrekening	8
5.6	Rekening van baten en lasten.....	8
6	BALANS EN FINANCIËLE POSTIE GEMEENTE SCHIERMONNIKOOG.....	8
6.1	Ontwikkelingen en algemeen beeld	8
6.2	Materiële vaste activa en investeringskredieten	8
6.3	Overzicht financiële positie.....	9
6.4	Stand van de voorzieningen.....	9
7	SINGLE INFORMATION EN SINGLE AUDIT (SISA)	10
7.1	Algemeen	10
7.2	Onderwijsachterstandenbeleid	10
7.3	Specifieke uitkering Sport.....	10
7.4	Rapport van bevindingen	10

INHOUDSOPGAVE

PAGINA

8	OVERIGE BEVINDINGEN EN ACTUALITEITEN	11
8.1	Wet Normering Topinkomens (Wnt).....	11
8.2	Fraude	11
8.3	Automatisering	11
8.4	Rechtmatigheidsverklaring	12
9	CONCLUSIE.....	12
9.1	Geconstateerde fouten en onzekerheden getrouwheid en rechtmatigheid	12
9.2	Controleverklaring	13

Bijlagen

1	Tabel van fouten en onzekerheden SiSa 2019
2	Overzicht bevindingen en stand van zaken managementletter

Wilhelminapark 29
Postbus 6222
2001 HE HAARLEM
Telefoon 023 – 531 95 39
Fax 023 – 531 1700
info@ipa-acon.nl
www.ipa-acon.nl

Aan de raad van de
gemeente Schiermonnikoog
Nieuwestreek 5
9166 LX SCHIERMONNIKOOG

Haarlem, 19 mei 2020

Reg.nr.: 1006799/215/421/1773

Betreft: Accountantsrapport 2019 gemeente Schiermonnikoog

Geachte leden van de raad,

Wij hebben de jaarrekening 2019 van de gemeente Schiermonnikoog gecontroleerd. In dit accountantsrapport geven wij onze belangrijkste controlebevindingen weer. Bij de jaarrekening 2019 hebben wij op 30 april 2020 een goedkeurende controleverklaring verstrekt. De goedkeurende controleverklaring geldt zowel voor het getrouwheidsaspect als voor het rechtmatigheidsaspect.

Wij hebben de originele controleverklaring separaat toegezonden. Wij verzoeken u contact met ons op te nemen als uw raad de jaarrekening 2019 niet ongewijzigd vaststelt. Wij kunnen in dat geval in overleg actie ondernemen. Tijdens onze controles hebben wij enkele (niet materiële) controleverschillen geconstateerd. De verschillen zijn aangepast in deze jaarrekening.

1 INLEIDING

Ingevolge de aan ons verleende opdracht op basis van de offerte accountantscontrole heeft uw raad ons met het besluit van 12 december 2017 opdracht gegeven voor de uitvoering van de accountantscontrole van de jaarrekeningen 2019 tot en met 2023 van de gemeente Schiermonnikoog. In lijn met onze offerte bestaat onze controleaanpak in hoofdlijnen uit drie fasen, namelijk de planning, risicoanalyse inclusief dossiervoorbereiding, de interim-controle en de jaarrekeningcontrole.

Geen verantwoordingsdocumentatie Sociaal Domein 2019

Net als voorgaande jaren heeft de gemeente Schiermonnikoog nog geen definitieve verantwoordingsdocumentatie ontvangen ten aanzien van de Jeugdhulp. Bij de verantwoording van de persoonsgebonden budgetten (pgb's) over 2019 heeft de accountant een verklaring met een beperking afgegeven. Wij hebben voor de getrouwheid als de rechtmatigheid een deel van de betreffende bestedingen 2019 (inclusief de pgb's) een bedrag meegewogen bij onze oordeelvorming. Dit is overigens conform de aanpak van voorgaande boekjaren.

De ingeschatte onzekerheden en fouten met betrekking tot het Sociaal Domein overstijgen de goedkeuringstoleranties op jaarrekeningniveau niet. Hiermee rekening houdend hebben wij bij de jaarrekening 2019 van Schiermonnikoog een goedkeurende controleverklaring afgegeven, voor zowel de getrouwheid als de rechtmatigheid.

Natuurlijk geven wij in dit rapport (hoofdstuk 4) op ons oordeel rondom het Sociaal Domein een korte toelichting.

Effecten Corona-crisis

De crisis die is ontstaan als gevolg van de Corona-pandemie heeft als zodanig geen directe invloed op de jaarrekening, op onze controlewerkzaamheden en ons oordeel bij de jaarrekening 2019. Maar de impact zal er voor 2020 zeker zijn: zo kan het verlenen van uitstel van betaling van gemeentelijke belastingen invloed hebben op de liquiditeitspositie en zal het gebruiken van de gemeente als loket voor het verlenen van geldelijke bijstand aan ZZP-ers de bedrijfsvoering zeker belasten.

Het college heeft in de inleiding van de rekening deze effecten ook aangeduid. Ze spreekt uit dat er geen financiële gevolgen zijn voor de jaarrekening 2019, maar naar verwachting wel voor de begroting 2020 en mogelijk de jaren daarna. En geeft weer dat de organisatie geen risico loopt voor haar continuïteit.

2 CONTROLEPLAN, RISICOANALYSE, NORMEN EN TOLERANTIES

2.1 Controleplan en -protocol

Onze controle is onderverdeeld in twee perioden, de interim-controle en de eindejaarscontrole. Tijdens de interim-controle richten wij ons op de opzet, het bestaan en de werking van de financiële processen alsmede op de kwaliteit van de uitvoering van interne controlemaatregelen en -programma's, dit zowel ten aanzien van de getrouwheids- als de rechtmatigheidsaspecten. Tijdens de eindejaarscontrole richten wij onze controle met name op de jaarrekeningposten en voeren wij aansluitcontroles, cijferbeoordelingen, verbandscontroles en daar waar noodzakelijk aanvullende gegevensgerichte controlewerkzaamheden uit. De reikwijdte van de opdracht tot controle van de jaarrekening 2019 is vastgelegd in het controleprotocol jaarrekening 2018-2020 van de gemeente Schiermonnikoog d.d. 26 februari 2019. Dit is mede uitgangspunt geweest voor de door ons uitgevoerde controlewerkzaamheden met betrekking tot de jaarrekening en het jaarverslag 2019.

2.2 Risicoanalyse

Bij aanvang van de controle hebben wij een risico-inventarisatie uitgevoerd waarbij de belangrijkste risico's waarmee de gemeente Schiermonnikoog mee te maken heeft, zijn geïdentificeerd. Deze risicoanalyse is een belangrijk onderdeel van de accountantscontrole en maakt derhalve deel uit van ons pre-audit gesprek. De risicoanalyse richt zich op zowel de externe risico's als de risico's in de bedrijfsvoering. Bij de inventarisatie is onze insteek primair gericht op de risico's in de processen die leiden tot mutaties in de balans en de programmarekening.

2.3 Controletoleranties

Op grond van het Besluit Accountantscontrole Decentrale Overheden (BADO) stelt de raad de goedkeuringstolerantie vast die de accountant bij zijn jaarrekeningcontrole dient te hanteren. U heeft ons opgedragen om bij onze oordeelsvorming uit te gaan van de hierna vermelde (wettelijke) goedkeuringstolerantie:

Goedkeuringstolerantie	Goedkeurend	Beperking	Oordeelont-houding	Afkeurend
Fouten in de jaarrekening (in % lasten)	≤ 1%	> 1% < 3%	–	≥ 3%
Onzekerheden in de controle (in % lasten)	≤ 3%	> 3% < 10%	≥ 10%	–

Op basis van de totale lasten in de programmarekening 2019 (inclusief mutaties reserves) van uw gemeente betekenen bovengenoemde percentages dat een totaalbedrag aan fouten in de jaarrekening van circa € 70.000,- en een totaal van onzekerheden van circa € 210.000,- de goedkeurende strekking van de controleverklaring niet zullen aantasten.

In het vigerende controleprotocol jaarrekening 2018 - 2020 zijn door de raad geen specifieke rapporteringstoleranties voor fouten en/of onzekerheden vastgesteld.

3 UITVOERING VERBIJZONDERDE INTERNE CONTROLES EN INTERIMCONTROLE

3.1 Interne beheersing van voldoende niveau

Bij de controle beoordelen wij de interne maatregelen van interne beheersing die relevant zijn om te komen tot een getrouwe jaarrekening. Op basis van onze controle zijn wij van oordeel dat in algemene zin de administratieve organisatie en interne controle op toereikende wijze is opgezet en dat hiermee de basis aanwezig is voor een adequate informatievoorziening. Wij hebben tijdens onze controle in 2019, geen fundamentele tekortkomingen geconstateerd die een belangrijk effect hebben op de jaarrekening 2019.

3.2 Intern controleplan rechtmatigheid 2019

Rechtmatigheid en de (verbijzonderde) interne controle heeft de nodige aandacht van uw organisatie. Als kader geldt – voor het boekjaar 2019 - het (geactualiseerde) intern controleplan 2019 zoals vastgesteld door het college op 9 juli 2019. Dit intern controleplan is de basis voor de verbijzonderde interne controles. Wij hebben de opzet en uitvoering van de verbijzonderde interne controles (VIC) beoordeeld. Het resterende deel van de VIC is tijdig uitgevoerd, dit betreft dan het 2^e halfjaar van de Participatiewet, de Wmo en de Jeugdhulp. Ook de aanvullende controle op de toeristenbelasting is eind 2019 uitgevoerd. De overige processen waren ultimo november 2019 reeds afgerond.

De bevindingen van de VIC zoals verwoord in de eindrapportage rechtmatigheid 2019 zijn, resp. zullen worden besproken en geëvalueerd in het Beleidsteam.

Wij hebben uw college om praktische redenen geadviseerd om een roulerend intern controleplan (gelijktijdig voor meerdere jaren 2019-2023). Uw gemeente heeft deze taken uitbesteed aan de gemeente Noardeast-Fryslân, maar blijft zelf verantwoordelijk voor de gelden zoals verantwoord in de jaarrekening.

3.3 Samenvatting bevindingen managementletter 2019

Conform onze opdracht hebben wij alle relevante controlebevindingen in onze managementletter d.d. 20 december 2019 gerapporteerd na afronding van onze interim-controle. Onze belangrijkste bevindingen en aanbevelingen zijn in een separate tabel als bijlage 2 bij deze brief samengevat. Hierin zijn tevens voor zover relevant, bevindingen van voorgaande rapportages inbegrepen. Kortheidshalve verwijzen wij u naar bijlage 2 van deze rapportage.

3.4 Bevindingen interne controles

Conform de gemaakte afspraken zijn voor 2019 de verbijzonderde interne controles (VIC) uitgevoerd inclusief de relevante onderdelen van het Sociaal Domein, zie ook hoofdstuk 4). Hiermee zijn de belangrijkste financiële processen geraakt. Wij hebben deze interne werkzaamheden gereviewed. De intern geconstateerde fouten en onzekerheden zijn vastgelegd in een verslag en zijn, op zichzelf beoordeeld, niet materieel voor het oordeel rechtmatigheid in de controleverklaring.

In bijlage 1 in de jaarrekening (blz. 161) is de verantwoording ten aanzien van rechtmatigheid opgenomen. Specifieke aandachtspunten die in deze paragraaf zijn genoemd zijn de begrotingsrechtmatigheid, de VIC-bevindingen bij de toeristenbelasting en het M&O-beleid.

De bevindingen uit de interne controle op de toeristenbelasting zijn van belang om te herhalen. Na aanvullende controle zijn er in totaal 3 fouten geconstateerd. Geëxtrapoleerd op de hele massa bedraagt de fout ca € 28.000,-. Deze fout nemen wij mee bij onze afwegingen op jaarrekeningniveau.

4 SOCIAAL DOMEIN

4.1 Uitbesteding taken en risico's

De taken in het kader van de Wmo, Jeugdzorg en Participatiewet zijn overgedragen aan de gemeente Noard-east-Fryslân (met ingang 1 januari 2019) en deels aan de Centrumregeling samenwerking Sociaal Domein Friese gemeenten (centrumgemeente gemeente Leeuwarden) voor onder meer het contractenbeheer en Jeugdzorg (SDF).

En net als voorgaand jaar constateren wij dat de interne beheersing rondom het budgetbeheer en de afwikkelingen van de budgetten en contracten van de Jeugdhulp lastig blijft; de gemeente Schiermonnikoog heeft op dit proces maar een heel beperkte invloed, vanwege uitbesteding maar ook als gevolg van doorverwijzingen, en heeft om deze reden minder grip op de ontwikkelingen c.q. uitputting van de budgetten. Wij zien daarom ook de financiële risico's (en onzekerheden) rondom het Sociaal Domein, en in het bijzonder de Jeugdhulp, terug in de paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing.

4.2 Resterende fouten en onzekerheden

Bij de afronding van onze controle (ultimo april 2020) zijn er enkele resterende fouten en onzekerheden. Daarnaast zijn er fouten geconstateerd die voortvloeien uit de controles bij de Sociale Verzekeringsbank met betrekking tot de persoonsgebonden budgetten. De onzekerheden ten aanzien van het Sociaal Domein bij Schiermonnikoog zijn gezien de omvang van de bestedingen relatief beperkt en hebben uiteindelijk geen effect op het goedkeurend oordeel. Hierna gaan wij kort in op de belangrijkste onderdelen van het sociaal domein.

Wij hebben vastgesteld dat verbijzonderde interne controles inzake de Participatiewet zijn uitgevoerd en dat de werkzaamheden op toereikende wijze zijn vastgelegd. Wij hebben van deze interne werkzaamheden gebruik gemaakt –mede in het kader van de SiSa – voor onze controle. Uit de zichtbaar uitgevoerde interne controles resulteerden geen materiële bevindingen, wel enkele procesmatige aanbevelingen. Ook voor de reguliere Wmo voorzieningen zijn geen bijzonderheden geconstateerd.

Jeugdhulp

De Jeugdzorg loopt via de centrumgemeente Leeuwarden (SDF). Voor Jeugdzorg is op basis van de financiële administratie over 2019 een totaalbedrag van € 64.920,- betaald aan individuele voorzieningen natura Jeugdzorg; duidelijk meer dan over 2018 (ca € 41.216,-). Dit is op basis van facturen voor zover deze zijn ingediend; er zijn geen voorschotten uitbetaald in 2019.

Vanuit de SDF heeft de gemeente Schiermonnikoog nog geen informatie ontvangen ter vaststelling van de volledigheid en rechtmatigheid van deze zorgkosten. Overigens hebben wij ook geen formele afrekeningen gezien over de voorgaande boekjaren.

Door het nog niet beschikbaar zijn van financiële verantwoording(en), inclusief controleverklaring(en) van/via SDF, de gemeente Leeuwarden blijven er onzekerheden over de juistheid en volledigheid van de verantwoorde zorgkosten. En dat geldt ook voor de rechtmatigheid van de geleverde zorg.

Over de stijgende omvang van de kosten wordt in de programmarekening weergegeven dat de producten voor Jeugdzorg een financieel risico opleveren (is ook in de risicoparagraaf vermeld), omdat de kosten zich moeilijk laten ramen. Ze zijn niet alleen afhankelijk van het aantal indicaties, maar meer nog van de zwaarte van de benodigde zorg.

Daarom merken wij de verantwoorde kosten, alsmede de rechtmatigheid van deze kosten, vooralsnog als onzeker aan (€ 64.920,-).

4.3 Persoonsgebonden budgetten

Een deel van de Jeugdhulp wordt verstrekt in de vorm van persoonsgebonden budgetten (pgb's). Deze pgb's worden door de gemeente toegekend, maar het administratieve beheer wordt door de SVB verzorgd. De toekenning van pgb's door de gemeente wordt, bij de algemene beoordeling van de toekenningen Jeugdhulp door de interne controle beoordeeld en de conclusie daarvan is, zoals hiervoor al weergegeven dat deze toekenningen rechtmatig zijn en juist verantwoord en doorgegeven zijn aan de SVB.

Voor de feitelijke levering van de zorg en de verantwoording van de feitelijke kosten is de gemeente afhankelijk van de SVB. En de SVB had ook in 2019 nog problemen met het afronden van haar administratie en het afleggen van verantwoording daarover; ze heeft van haar accountant zowel voor de Jeugdhulp op 12 maart 2020 een controleverklaring met beperking ontvangen.

Wij hebben geconstateerd dat Schiermonnikoog in 2019 enkele cliënten heeft aan wie de Sociale Verzekeringsbank een pgb uitkeert. De financiële omvang is voor de jaarrekening 2019 beperkt (€ 848,-). Wij wegen dit bedrag mee bij onze foutenafweging voor de rechtmatigheid.

5 UITVOERING EINDEJAARSCONTROLE

5.1 Algemeen

Eind begin april 2020 zijn wij gestart met de controle van de jaarrekening. De kwaliteit van de ter controle aangeboden concept jaarrekening 2019, inclusief de SiSa-verantwoording en het aanleverdossier was voldoende om onze controle te starten. De jaarrekeningcontrole is conform de planning tijdig afgerond. In dit hoofdstuk rapporteren wij u de belangrijkste bevindingen ten aanzien van de jaarrekeningcontrole 2019.

5.2 Begrotingsrechtmatigheid

Wij zijn nagegaan of de financiële beheershandelingen tot stand zijn gekomen binnen de grenzen van de door de raad geautoriseerde programmabegroting. Uit de jaarstukken 2019 blijkt dat er op 1 van de 4 programma's per saldo overschrijdingen hebben plaatsgevonden. Dit is het programma Leefomgeving. Het college geeft in de programmaverantwoording (en in bijlage 1 rechtmatigheid) een nadere toelichting op de belangrijkste verschillen tussen de begroting en werkelijkheid. Naast een financiële analyse wordt tevens de aard en reden van onder- en overschrijdingen per programma toegelicht. Tevens is aangegeven of de posten incidenteel dan wel structureel zijn. Bij het vaststellen van de jaarrekening 2019 worden de overige onder- en overschrijdingen en eventueel daarmee samenhangende onttrekkingen uit de reserves door uw raad geautoriseerd. Wij zijn bij onze oordeelvorming rechtmatigheid hiervan uit gegaan.

5.3 Financiële administratie

Vast onderdeel van de accountantscontrole is de beoordeling van de kwaliteit van de financiële administratie alsmede de overige administratieve vastleggingen. Wij hebben bij de jaarrekeningcontrole 2019 de stand van zaken ten aanzien van tussenrekeningen en overlopende activa en passiva (transitoria), alsmede de mutaties in kredieten, reserves, voorzieningen en memoriaalboekingen beoordeeld. Wij hebben geconstateerd dat er geen achterstanden zijn in de financiële administratie. Balansposten, inclusief memoriaalboekingen, zijn in het algemeen onderbouwd met onderliggende specificaties.

5.4 Stand van zaken overige administratieve aangelegenheden

Wij plaatsen ten aanzien van enkele overige administratieve aangelegenheden de volgende kanttekeningen:

- De belastingdienst heeft een controle uitgevoerd inzake de BTW in relatie tot de stichting die de haven exploiteert. De belastingdienst heeft het standpunt ingenomen om niet akkoord te gaan met de optie 'belaste verhuur'. De inspecteur heeft voor 1 jaar al een naheffingsaanslag opgelegd. Voor maximaal 4 jaar kan de belastingdienst nog naheffingsaanslagen opleggen, inclusief boetes en rente. Op dit moment loopt nog een discussie met de belastingdienst over 2015. Korthedsverwijzen wij ook naar de Paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing;
- Een materieel deel van de opbrengst inzake toeristenbelasting wordt geïnd en afgedragen door Wagenborg Passagiersdiensten BV. Wagenborg laat de afdracht toeristenbelasting jaarlijks door een accountant controleren. Ten tijde van het afronden van onze controle was de goedkeurende controleverklaring bij de opgave toeristenbelasting 2018 beschikbaar. Aangezien in voorgaande jaren telkens een goedkeurende controleverklaring is ontvangen, nemen wij net als in voorgaande jaren de 'onzekerheid' (omdat de controleverklaring over 2019 nog niet beschikbaar is) niet mee in onze oordeelvorming;

- Er is in 2019 een wijziging doorgevoerd voor het bepalen van de post dubieuze debiteuren. De balanspost is thans bepaald op individuele basis en niet meer op basis van een ouderdomsanalyse.

Overigens geeft het college in de paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing, niet alleen in een schematische risico-inventarisatie, maar ook met een heldere toelichting de belangrijkste risico's weer dit op dit moment worden onderkend.

5.5 Jaarverslag en jaarrekening

Conform de verslaggevingsvoorschriften zijn wij nagegaan of het jaarverslag tenminste de (minimale) wettelijk voorgeschreven informatie bevat en of de inhoud van het jaarverslag geen tegenstrijdigheden bevat met de jaarrekening.

Op basis van ons onderzoek hebben wij vastgesteld dat het jaarverslag niet in strijd is met de jaarrekening.

5.6 Rekening van baten en lasten

Het positieve gerealiseerde resultaat over 2019 bedraagt € 504.830,- ten opzichte van een bijgestelde begroot resultaat van € 35.244,-. Dit resultaat laat zich als volgt nader verklaren.

(In € 1.000)	Begroting	Realisatie	Afwijking
Totaal saldo baten en lasten	- 699	376	1.075
Saldo mutatie reserves	734	148	- 586
Gerealiseerd resultaat	35	505	470

Kortheidshalve verwijzen wij u verder naar de toelichting op de programmarekening van de jaarrekening 2019. In het besluit waarmee u de programmarekening vaststelt, wordt het resultaat bestemd. Deze bestemming zal na vaststelling volgend jaar in de balans worden verwerkt.

6 BALANS EN FINANCIËLE POSTIE GEMEENTE SCHIERMONNIKOOG

6.1 Ontwikkelingen en algemeen beeld

Wij hebben de stand van zaken met betrekking tot de vaste activa, alsmede de reserves en voorzieningen beoordeeld. In dit hoofdstuk geven wij onze bevindingen kort weer.

6.2 Materiële vaste activa en investeringskredieten

Blijkens de jaarrekening 2019 bedraagt de stand van de materiële vaste activa ultimo 2019 € 8,3 miljoen (ultimo 2018 ook € 8,3 miljoen).

Herrubricering enkele activa

Bij de materiële vaste activa (MVA) zijn enkele activa onder een ander onderdeel opgenomen. De uitgaven voor de riolering W. Dijkstrastraat (in totaal ca. € 50.000,-) zijn verschoven van de MVA met een maatschappelijk nut, naar de MVA met een economisch nut waarvoor een heffing kan worden geheven. Een terechte verschuiving omdat voor de aanleg van riool een specifieke belasting, de rioolheffing, wordt gebruikt ter dekking.

Aankoop Reeweg 9 en NM

Begin 2019 is het gebouw met ondergrond aan de Reeweg 9 aangekocht. De bedoeling was om het gebouw ook nog in 2019 door te leveren aan Natuurmonumenten, als gemeentelijke bijdrage in de realisatie van het bezoekerscentrum Het Bakken.

Omdat de grond met opstal onlangs, in april 2020, alsnog is doorverkocht aan Natuurmonumenten is dit actief opgenomen onder de post 'voorraden'. Een juiste presentatie, want het actief is niet verworven om 'vast' bij te dragen aan de bedrijfsvoering van de gemeente.

De aankoop (en doorlevering) van de grond en pand aan de Reeweg is niet begroot, mede omdat de verwachting was dit binnen het boekjaar te realiseren. We begrijpen deze redenering. Toch is het vanuit beheersmatig oogpunt wenselijk om alle (materiele) transacties, ook al zijn ze eenmalig en is de dekking helder, te ramen en op te nemen in de begroting. Dat zorgt er voor dat er ook actieve financieel-administratieve bewaking mogelijk is.

De plannen en afspraken met Natuurmonumenten over de realisatie van Het Bakken zijn in de raad van 24 januari 2017 besproken; daar is toen ook besloten tot een gemeentelijke van € 500.000,-. Daarnaast is er in maart 2019 door de gemeente een garantstelling afgegeven van € 31.250,-.

6.3 Overzicht financiële positie

Het eigen vermogen van de gemeente Schiermonnikoog bedraagt ultimo 2019, inclusief het resultaat na bestemming, in totaal € 2,8 miljoen. Hiervan heeft € 1,3 miljoen betrekking op de bestemmingsreserves. In de onderstaande tabel is de financiële positie gespecificeerd.

* € 1.000	2019	2018	Toe-/afname
Algemene reserve	958	960	- 2
Bestemmingsreserves	1.298	1.298	0
Saldo rekening	505	145	360

De algemene reserve bedraagt ultimo 2019 bijna € 1 miljoen. De omvang van de algemene reserve is hoger dan de door uw raad vastgestelde minimale omvang van € 454.000,-. Hiermee voldoet de gemeente aan de intern gestelde norm.

6.4 Stand van de voorzieningen

In de jaarrekening 2019 is onder de balanspost voorzieningen een bedrag van € 0,86 miljoen verantwoord (2018: € 0,71 miljoen). Uitgaven ten laste van voorzieningen worden, conform het BBV, rechtstreeks via de balans geboekt. De door de raad geaccordeerde dotaties aan deze voorzieningen lopen via de rekening van baten en lasten. In 2019 zijn geen nieuwe voorzieningen gevormd.

7 SINGLE INFORMATION EN SINGLE AUDIT (SISA)

7.1 Algemeen

De ontvangen specifieke uitkeringen worden als bijlage opgenomen in de jaarrekening. Hiervoor is een specifiek verantwoordingsmodel voorgeschreven. Deze bijlage is door ons betrokken in de controle van de jaarrekening 2019 van uw gemeente. Voor de hierbij eventueel geconstateerde bevindingen gelden op grond van artikel 5, lid 4 van het BADO zwaardere rapporteringstoleranties dan de rapporteringstolerantie, welke wij met uw raad zijn overeengekomen voor de controle van de jaarrekening).

Wij hebben geconstateerd dat er voor de gemeente Schiermonnikoog ten aanzien van de 4 regelingen bij de jaarrekening 2019 een verantwoording met betrekking tot de voor subsidie in aanmerking gebrachte kosten moet worden afgelegd. Ten opzichte van vorig jaar zijn er twee nieuwe regelingen opgenomen: de verantwoording over het onderwijsachterstandenbeleid en de specifieke uitkering Sport. Deze SiSa-verantwoording is als bijlage bij de jaarrekening 2019 toegevoegd.

7.2 Onderwijsachterstandenbeleid

De rijksoverheid heeft gelden toegekend voor het onderwijsachterstandenbeleid (OAB) voor de periode 2019-2022; gelden die met name worden besteed aan vroeg- en voorschoolse educatie.

De gelden die door het rijk in deze nieuwe regeling voor 2019 zijn toegekend, zijn in 2019 toegekend aan de basisschool, om invulling te geven aan de specifieke onderwijsdoelen. Eind april werd de verantwoording van de school over de besteding van deze middelen ontvangen; de interne beoordeling en vaststelling vindt momenteel plaats.

7.3 Specifieke uitkering Sport

Ook de specifieke uitkering Sport, die beschikbaar is gesteld door het Rijk omdat de btw-vrijstelling voor sport is stopgezet, is nieuw. De invoering van de regeling verliep niet vloeiend, zo werd inschrijving voor de regeling verlengd, het beschikbare budget extra verhoogd en kregen de gemeenten pas in het najaar met een subsidiebeschikking uitsluitsel over het beschikbare budget.

De regeling heeft een heel brede doelstelling, de activiteiten die in aanmerking komen voor de specifieke uitkering zijn 'de bestedingen in verband met activiteiten in het kader van sport', voor zover deze kosten niet al meegenomen zijn in het btw-compensatiefonds, de reguliere btw of de subsidieregeling stimulering bouw en onderhoud sportaccommodaties. In lijn met deze ruime definitie heeft u, naar onze mening op een juiste wijze, kosten van sport opgenomen in de SiSa-verantwoording. Omdat de invoering hectisch verliep, bestaat de kans dat dit ook nog invloed heeft op het traject van verantwoorden, vaststellen en afrekenen van dit eerste jaar.

7.4 Rapport van bevindingen

Binnen uw gemeente hebben wij ten aanzien van de specifieke uitkeringen geen fouten of onzekerheden geconstateerd die de rapporteringstoleranties overschrijden. Daarnaast zijn naar onze mening de in de SiSa bijlage opgenomen gegevens deugdelijk tot stand gekomen. De door het CBS voorgeschreven model tabel van bevindingen hebben wij als bijlage bij dit rapport toegevoegd. Dit format dient door uw gemeente samen met een aantal andere verplicht voorgeschreven verantwoordingsstukken voor 15 juli a.s. elektronisch bij het CBS te worden aangeleverd.

8 OVERIGE BEVINDINGEN EN ACTUALITEITEN

8.1 Wet Normering Topinkomens (Wnt)

Met ingang van 2013 geldt voor topinkomens een meer dwingende regelgeving: de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector. Deze regelgeving verbiedt dat bestuurders in de (semi)publieke sector meer verdienen dan 100 procent van het ministersalaris en dwingt af dat de bezoldiging van topfunctionarissen wordt gepubliceerd.

Deze publicatieplicht geldt niet alleen voor de jaarrekening, daarvoor worden gedetailleerde gegevens gevraagd; wij moeten er in onze controleverklaring een apart oordeel over geven. Door de gemeente wordt, zowel qua bezoldiging als publicatie.

8.2 Fraude

De accountant is wettelijk verplicht om alle ontdekte fraudes te melden aan het bestuur. De accountant is verantwoordelijk voor het betrekken van frauderisico's in de planning en uitvoering van zijn controleopdracht, waarbij moet worden opgemerkt dat onze controle niet specifiek is ingericht op het ontdekken van fraude. Wij hebben zowel binnen het controleteam ('pre-auditgesprek') als met uw directie en college overleg gevoerd waarbij nadruk is gelegd op eventuele mogelijkheden van materiële onjuistheden als gevolg van fraude in de jaarstukken en op preventieve maatregelen hiertegen. Wij hebben bij de interim-controle en eindejaarscontrole zelfstandig werkzaamheden uitgevoerd op de werking van interne beheersingsmaatregelen en is gelet op significante en/of ongebruikelijke transacties in de financiële administratie (memoriaalboekingen, schattingen). Hierbij zijn ons geen signalen van (mogelijke) fraude bekend geworden.

8.3 Automatisering

De controle van de jaarrekening is niet primair gericht op de betrouwbaarheid en continuïteit van de geautomatiseerde gegevensverwerking en behoeft derhalve niet te leiden tot bevindingen die bij een speciaal gericht onderzoek wel naar voren zouden kunnen komen. Ook hebben wij documentatie opgevraagd en ontvangen met betrekking tot aspecten continuïteit, wijzigingsbeheer en beveiliging.

Voortgang ENSIA

ENSIA ("eenduidige normatiek single information audit") is een gezamenlijk project van enkele ministeries en de VNG/gemeenten. Het project heeft tot doel het ontwikkelen en implementeren van een zo effectief en efficiënt mogelijk ingericht verantwoordingsstelsel voor informatieveiligheid gebaseerd op de Baseline Informatiebeveiliging Nederlandse Gemeenten (BIG). De aanpak van ENSIA is praktisch: de stappen die worden genomen zijn overeenkomstig de landelijke planning. Rondom de invoering van ENSIA is begin 2018 door het college het strategisch informatiebeveiligingsbeleid vastgesteld en het tactisch gemeente breed informatiebeveiligingsbeleid bekrachtigd. De collegeverklaring 2018 voor ENSIA en de raadsinformatiebrief zijn in het voorjaar 2019 voor het bestuur opgesteld, en ook, samen met de specifieke vragenlijsten voor Suwinet, BRP/PUN, BAG, BGT en AVG, in 2019 tijdig toegezonden aan de toezichthoudende ministeries.

De specifieke vragenlijst(en) over 2019 zijn inmiddels ingevuld, de concept collegeverklaring 2019 en het vervolg (de controle door de IT-auditor en de raadsinformatiebrief ENSIA 2019) waren bij afronding van deze brief nog in behandeling.

Overigens is het bestaande normenkader (Baseline Informatiebeveiliging Gemeenten; BIG) inmiddels vervangen door de Baseline Informatievoorziening Overheid (BIO), die vanaf januari 2020 van kracht is, en één gezamenlijk kader voor informatiebeveiliging neerzet voor de gehele overheid, gebaseerd op ISO-normatiek.

8.4 Rechtmatigheidsverklaring

Over het verslagjaar 2021 dient het college (in 2022) een rechtmatigheidsverantwoording af te geven. De nadere invulling daarvan wordt inmiddels publicaties van onder meer de commissie BBV, stap-voor-stap duidelijker. De feitelijke wijzigingen in wet- en regelgeving (gemeentewet, financiële verhoudingswet, BBV) zijn echter nog niet beschikbaar.

De gemeente Schiermonnikoog kiest ervoor om als 'slimme volger' te bezien hoe de verdere ontwikkeling bij het Rijk (ministerie van BZK, commissie BBV) verloopt, en haakt aan bij wet- en regelgeving en de praktische handvatten of uitwerkingen die naar aanleiding daarvan zullen worden ontwikkeld (bijv. vanuit BZK en de VNG).

Ook van de raad zal input verwacht worden voor dit proces. Want weliswaar legt het college verantwoording af over de rechtmatigheid, het is aan de raad om daar –voor zover ze dat nodig vindt– richting aan te geven. Daarvoor is onder meer het normenkader een hulpmiddel: nu nog een instrument om de accountant kaders mee te geven voor zijn controle, binnenkort ook om het college kaders mee te geven voor de rechtmatigheidscontrole.

9 CONCLUSIE

9.1 Geconstateerde fouten en onzekerheden getrouwheid en rechtmatigheid

Uit onze werkzaamheden zijn geen andere controleverschillen gebleken dan hierna genoemd, die hebben geleid tot aanpassing van de jaarrekening en die afzonderlijk groter zijn dan de goedkeuringstoleranties. De belangrijkste controleverschillen ten aanzien van de getrouwheid en rechtmatigheid zijn:

- voor Jeugdzorg (incl. de pgb's Jeugdzorg) nemen we € 65.768,- mee als onzekerheid voor rechtmatigheid en getrouwheid;
- de resultaten van de VIC: geconstateerde fouten bij de uitvoering van de toeristenbelasting (geëxtrapoleerd tot € 28.000,-);
- er is onzekerheid met betrekking tot de volledigheid van de forensen- en toeristenbelasting. Immers de volledigheid van de opbrengst is, ondanks de getroffen interne controlemaatregelen, nooit geheel zeker. Deze onzekerheid blijft echter wel binnen de marge van de goedkeuringstolerantie en heeft geen effect op de strekking van de controleverklaring.

De fouten en onzekerheden inzake rechtmatigheid en getrouwheid blijven onder de 1% voor fouten (€ 73.000,-) resp. 3% onzekerheden (€ 219.000,-) voor goedkeuringstolerantie.

In bijlage 2 bij dit rapport zijn de (overige) aandachtspunten en aanbevelingen uit de managementletter 2019 en het accountantsrapport 2018 opgenomen.

9.2 Controleverklaring

Wij hebben het college van burgemeester en wethouders van uw gemeente gemachtigd onze controleverklaring bij de jaarrekening 2019 van uw gemeente op te nemen. Onze oordelen zoals opgenomen in deze controleverklaring zijn als volgt:

Oordeel	Strekking
De getrouwheid	Goedkeurend
De rechtmatigheid	Goedkeurend

Hierbij zijn wij ervan uitgegaan dat de raad de nu overgelegde jaarrekening ongewijzigd vaststelt. Indien er nog wijzigingen worden aangebracht in de definitieve vorm van de jaarrekening 2019 dienen wij deze te beoordelen alvorens onze controleverklaring hierbij mag worden opgenomen.

Uit hoofde van onze controletaak hebben wij de financiële gegevens in de jaarrekening gecontroleerd. Naast de jaarrekening wordt er een jaarverslag, zijnde de verantwoording over de beleidsbegroting en financiële begroting, ter vaststelling aan uw raad aangeboden. De in de het jaarverslag opgenomen kengetallen en toelichtingen daarop hebben wij niet gecontroleerd.

Wij melden wel dat op grond van de wettelijke verplichting ingevolge artikel 213 lid 3 onder d Gemeentewet het jaarverslag, voor zover wij dat kunnen beoordelen, verenigbaar is met de jaarrekening.

Wij hopen u met vorenstaande van dienst te zijn geweest en zijn graag tot een nadere toelichting bereid.

Hoogachtend,
Ipa-Acon Assurance B.V.

w.g. mr. drs. J.C. Olij RA

Bijlage 1: Tabel van bevindingen SiSa bijlage

Bijlage 2: Samenvatting bevindingen managementletter 2019 en voorgaande rapportages

Bijlage 1: Tabel van bevindingen SiSa bijlage 2019

Ministerie van Binnenlandse Zaken en
Koninkrijksrelaties

TABEL VAN FOUTEN EN ONZEKERHEDEN 2019

Berichtgeverinformatie

Type overheidslaag: gemeente
Naam berichtgever: Schiermonnikoog
Berichtgevercode¹: 0088
Rapportage-periode: 2019

Controleverklaring

Strekking controleverklaring rechtmatigheid: goedkeurend
Strekking controleverklaring getrouwheid: goedkeurend

Vindplaats

Deze tabel is in het rapport van bevindingen van de accountant te vinden op pagina: 14

Fouten en onzekerheden 2019

nr	Specifieke uitkering	fout of onzekerheid	financiële omvang (in €)	toelichting
D8	Onderwijsachterstandenbeleid 2019-2022 (OAB)			geen opmerkingen
G2	Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 Participatiewet - gemeentedeel 2019			geen opmerkingen
G3	Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (exclusief levensonderhoud beginnende zelfstandigen) gemeentedeel 2019			geen opmerkingen
H4	Specifieke uitkering Sport			geen opmerkingen

Bijlage 2: Overzicht bevindingen en stand van zaken managementletter(s)

Bevinding c.q. opmerking managementletter 2020 en accountantsrapport 2019	Prioriteit	Status per april 2020 / aanbeveling
Interne controle activa op bestaan, functie en realiteit van levensduur.	Laag	Is begin 2020 opgepakt en inmiddels bijna afgerond. Tot op heden zijn er geen zaken gevonden die ten onrechte op de balans staan.
Budgetbeheer en afwikkelen van de budgetten en contracten Jeugdhulp blijft lastig. Gemeente wordt in laat stadium geconfronteerd met aanvullende kosten. Hierbij loopt de gemeente risico dat budgetten worden overschreden.	Laag	Gemeente Schiermonnikoog is voor de verantwoording van de Jeugdhulp afhankelijk van informatie vanuit de Centrumregeling samenwerking Sociaal Domein Friese gemeenten (SDF). Hierin zijn geen verdere ontwikkelingen.
Bij de VIC inzake de Participatiewet (BUIG), de Wmo en Jeugdhulp worden diverse procesmatige aanbevelingen gedaan. Hoe stelt de gemeente vast of de zorg is geleverd?	Laag	In het najaar 2019 is een korte werkinstructie ontwikkeld voor onderzoek naar prestatie meting bij toegekende Pgb's.
Voor de waardering in de jaarrekening is van belang dat de gemeente aantoont dat het Omrin-terrein nog steeds een 'duurzame maatschappelijke functie' vervult. Als dit niet (meer) het geval is, komt gezien de hogere boekwaarde in relatie tot de marktwaarde een duurzame afwaardering mogelijk aan de orde.	Opgelost	Het terrein wordt nog steeds verhuurd. De duurzame maatschappelijke functie is daarmee in praktische zin aangetoond. Aan afwaardering wordt dan vooralsnog nog niet toegekomen.
Interne beheersing (d.w.z. functiescheidingen) voor het verstrekken van auto-ontheffingen was, zo bleek voorgaande jaren uit het controle memorandum van de VIC, onvoldoende. Naar wij hebben begrepen is de gemeente bezig met een nieuw systeem.	Opgelost	Er wordt nu gebruik gemaakt van een nieuw systeem, waarmee nu wel functiescheiding mogelijk is en toegepast wordt.
Uit de VIC is gebleken dat de identiteit van cliënten in de Wmo bij de aanvraag van een voorziening niet is vastgesteld. Raakt ook frauderisico.	Laag	Er is in 2019 een project opgestart. Inmiddels is (stand eind januari 2020) ca 84% van de Wmo cliënten gecontroleerd. Advies op project geheel uit te voeren en bevindingen uit de controle op te pakken.
De interne beheersing m.b.t. de verantwoording van de grafrechten verdient de aandacht. Opmerking raakt de tijdigheid facturatie en het juist toepassen van het baten en lasten stelsel. De raad heeft in maart 2019 besloten om de applicatie Key2begraven hiervoor te implementeren.	Laag	In 2017 is er extern onderzoek gedaan naar de begraafplaats. Bij het invoeren/opvolgen van de aanbevelingen van dit onderzoek, waaronder het invoeren van Key2begraven als begraafplaatsstelsel, wordt de interne beheersing ook meegenomen.
In verband met vernieuwde BBV is herberekening van het mengpercentage wenselijk. Kosten zijn aan verschillende taakvelden toegewezen (verschuiving van directe naar indirecte kosten). Mogelijk leiden deze verschuivingen tot een gewijzigd mengpercentage.	Laag	De herrekening van het mengpercentage is voor de jaren 2013 t/m 2018 eind 2019 uitgevoerd; suppletieaangifte bij de belastingdienst is ingestuurd. De herrekening voor 2019 en 2020 wordt later dit jaar gedaan.